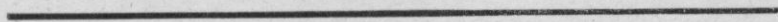

БСЦІОТЪ, КНЕЗЪ ІМОІТ, СМІІІАЧ ПЕТЕК

БСЦІОТЕ'С ІДЕДЕ: - 1975.

ТАІТ.: БАВЪС ЖЪЗСЕЖ БАВЪЦСА ІІГАІІТТЪЛ
БСЦІОТЪІІ МЕРМЕСЕ'К

31. ~~30~~ lap

ЖЪДРАСІІ МІТАТЪ, БАВЪЦСА

САК МІТАТЪ: XXVI

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

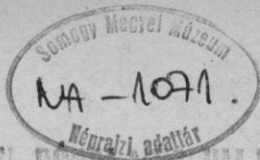

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTAKOM'S

ATUEZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 3077-es TETELE ALÓL

3077

KIFEL-ROVARTI MUSEUM HUNGARICA

Adatközlő: Babos József 65 éves cigány. Babócsa 1975. április 4.

Gyűjtő: Knézy - Szuhay

Vóut egy pó^ustamester, de abba az üdö^übe ugye még nem vó^utak vonatok igen még satöbbiek hasonló^uk, halóm gyalogpósták vó^utak, lóháton vó^utak.

Hát ... kéröm szépen... annak vó^ut egy gyönyörűséⁱp lánya öreg póstamester... feleségének.

"Te banyám - azt mondja - már régön vó^utunk - aszondja - az öregkná'. É kö^une egy kicsit menni möglátogatni őket, hogyan vannak."

Hát ... ugye örít az asszony, hogy elmögy a szüleit möglátogatni, mer' abba az üdöbe három napi járás vó^ut oda kocsivá, ahun ők laktak, a szülei.

"Na asszony - aszondja - süssé, főzzé - aszondja - három napra való^u-eleségöt!"

Hát ugy is vó^ut. Röggē korán befogott a pó^ustamester. De persze a lányának aszonta, hát vó^utak otthon jószágok: "Na lányom - azt mondja - te már itthun a jószágot ellátod addig - aszondja - míg mink hazagyüvünk!"

Hát elindútak a kocsin. Azt mondja a felesége az urának: "Te! apjuk - nem ezen az úton szoktunk valamikor mönni."

"Tudom asszony - aszondja - nem ezen szoktunk mönni, de most mögpróbálok ezt az utat, hogy ez közelébb-e, vagy hosszabb."

De ez az ut végöstelen végig egy nagy erdőbe vitt; erdő közepin mönt. Amikor már a pó^ustamester ismerte azt az erdő^üt még mindön. Mikor már ü gondúta, hogy az erdő közepiben lehetnek megállította a lovakat.

"No - aszondja - szajha szállj le a kocsiu', imádkozd el az utolsó^ut, mert itt maradsz!"

"No, hát te aptyuk mögbolondúta mög satöbbi" - hát az asszon rimánkodott, könyörgött.

"Nem - aszondja - mikor, mondom szállj le a kocsiu'!" - elüvötte a levölvert és egyonlótta a feleségit. Falevelekkel betakarta. Hát Ismerte ott, közel vó^ut éda egy csárda. Ó még bemönt oda a csárdába... Egy hétig ott mullatott az embör. Há' nem mert mindjárt hazamönni, mert hát tudta vó^una akkor a lánya, hogy nem vó^utak ott. Egy álló - egy hétig ott mullatott. Egy hét után befogott emönt haza.

Az a lány, észrevötte a lánya, hogy gyün. "Na, édösapám möggyütt?" "Möggyüttem édös lányom - azt mondja - de anyádát nem hoztam haza - aszondja - mer az öregök beteg vó^utak, könyörögtek, hogy hagyjam ott anyádát, míg kicsit fölábadoznak. Hát montam neki: "Hát, te még má' itthun ellátod a munkát, ami van, hát hadd maradjon ott egy kicsit."

Hát a lán belenyugodott. Möggyütt az este, mögvacsorátak, lefeküdtek, a lánnak külön szobája vó^ut. Rögge főket, ugye a lánnak köllötött főkeni a jószághoz, mindönhová, takarítani szobákat. Hát mögy az aptya szobájába is be. "Jó rögget édösapám!"

"Jó rögge-t édös lányom!"

"Na, hogy aludt az éjjē édösapám?"

"Hát, tudod lányom nem jó^u. Hozzá vó^utan anyád hó szokval - aszondja. Elbeszélgettem, ēdörgölködtünk - aszondja - de most nagyon furcsa vó^ut. No, tudod mit l^ányom, estére - aszondja - itt fekszől - aszondja - legalább ēbeszélgessünk."

"Jó van édösapám."

De a lány nem gondó^ut semmi rosszra. Két ágy vó^ut a szobába. Mögvacsoráztak, aztán a vacsora után a lány ēkezdi bontani az ágyakat. Aszondja a pó^ustamestör a lányának:

"Te! lányom, mit csinász?"

"Maga monta, hogy fekügyek itt benn - no aszondja - édösapám."

"Lányom ēférgyünk egy ágyba is."

A lány kapcsó^ut mingyár. Aztán kimönt a lány, bezárt. Fogta bemönt a szobájába, bezárta, és lefeküdt ott. Bennmaradt a szobájába.

Először nem mertē mutatstanyi a pó^ustamester a lánja előtt, hogy ű haragszik ezér. Mintha sömmise történt vó^una. Egy hétig így mönt. Egy hét után aszondja a lányának.

"Na, édös lányom, készits az utravaló^ut, háromnapra való^ut! Elmönjünk anyád után anyádér."

Hát a lány még sose vó^ut látogatába az anyjának a szüleinél, hát örüt a lán, hogy elmögy ű is. Hát jó^u van, fölö^utöztek, rögge korán befogott, de āra möntek megen, amēre vitte az anyját. Amikor odaértek az erdőibe, ahun az anyját ētemette: "... Na szajha, szállj le a kocsirul! Itt van anyád, itt leszöl te is!" Piefal vó^ut a lány, ugye, még ragaszkodott az életihó. No, jó^u van, kõnyörgött a lány, mindönféle. Hát, kērom szépen a lány aztán neki rimánkodni, hogy:

"Csak az életömet hagyja mög! Mēgesküdk - aszondja, hogy amég élök, soha el nem árulom sēnkinek, akārmicsinál velēm, csak az életömet hagyja mög!!" "Na, szajha - aszondja, ha āra mēgesküdsz, hogy élök nem árulsz el senkinek se, hát akkor möghagyom az életödet."

Fogta, odekötözte a lányt egy fához, és a vállba a karját mind a kettöt kimetszötte a lánnak.

/Ránk néz/: "Ilyen mese nem tetszik. Ugye!?"

"Dehogynem, mondja csak"

Hát kérem szépen, kimetszötte a két karját a lánnak, avva aztán emönt haza, otthagya egyedül.

De ez a nagy erdő egy Sándor királ nevezetű királnak vó^ut az erdeje. És ebbe az erdő^ube tartotta a királ a nagyvadászatot. Ugye, vó^utak sok királok, báró^uk, hercegek, még nagyobb urak ere a nagy vadászatra összehiva.

Hát meggyütt a dél, leütek ezök ebédre, ebédöni. Hát a Sándor királnak a kocsissa a kutyának levágott egy szelet könyeret, egy darab hust nekiadott. A kutya eltűnt. Egyszer aztán a Sándor kutyája gyün vissza, de majdesaknöm hogy hizelög, majd csaknöm hogy beszél, hogy kér még önni. Ránéz a királ a kutyára. Aszondja: "Te kocsis, adtál te ennek a kutyának önni?" "Édös fölséges kiráalom én csaptam is - aszondja - adtam is egy darab könyeret, egy darab hust."

"Adjál neki még egy darabot. Itt a levolver, te, mégis kísérd, hová viszi ezt az önnivalót. Ha elájja, lödd egyon. Sajnálom, de lödd egyon."

Hä rëndbe van! A kocsis a parancsot nöm szegheti mög. Adott neki egy darab hust, egy darab könyeret a kutyának, a kutya elvitte. A kocsis kíséerte messzirü'. Hát ez a kutya megtaláta azt a nő^ut, aki oda vó^ut kötözvel a fáhol. És a szájából ötte az a fehérnépet, ugye, a nagy fájdalomba, mindehogyan odakötözte, a ruha mind lement rula. Majd-nem meztelenyen vó^ut a nő^u. Hát így a kocsis nem lö^utte le. Odamönt. "Na mi van - azt mondja - kocsis?"

No, ez olyan lassan monta, hogy a többi urak ne hallják.

"Ez és ez a helyzet, fölségös kiráalom - aszondja - én már láttam sok szép fehérnépet, de még olyan gyönyörűszép fehérnépet nem láttam, de nincs egy kargya sem. Hogy zsványok-e vagy ki kötözte oda?"

Na jól van. A királ is adott neki a kutyának önni megen, hogy vezesse ötet is oda, el is vezette a királt is. Hát a királ mindjár el is vagdalta a kötelet, ahová ki vó^ut kötözvel.

"Na, - aszondja - angyalom csak légy itt, amég én ide vissza nem gyüvök - azt mondja - innejd sehova ne mënj el."

Odamönt a többi társasághó:

"No, urak - aszondja - királok, báró^uk, hercegek - azt mondja - délutánra abbaahagyjuk a vadászatot, de - aszondja - a bänkett még lesz tartva, ippeg mintha estig vadásztunk vó^una, este nyolc órai kezdette." Hát a fiákérok egy ivás után erobogtak, emöntek, csak az egy Sándor királ maradt ott. Aszondja a Sándor királ a kocsisnak.

"No, kocsis te mög egy trapp hazáig, s anyám ruhájából hozz egy

öltönyt ide."

Hát a köcsis fölüt, egy-kettőbe visszafordult a ruhávol. Ott a köcsis leszát, de a Sándor királ út fel a bakra, aztán az hajtott. Elmönt oda a fáhol a lányhol, fölötöztette és fölütette a fiakerra, ugy möntek haza. Hát, ugye, hazamöntek, mindjár a királ mögfüresztette a lánt, egykettőbe, aztán tisztaságba satöbbi. Hama begyógyutak a sebjei nekie. De a királ mög mindég foggatta, hogy ki csináta, rabló^uk-e vagy kicsodák, vele eztet az izét, hogy kimeteszötték a kargyát. Hát a lán semmiér se vádóta el, aszondja ű nem tud semmit, hogy ki csináta vele eztet.

Hm... Hát... Egyszer osztá' azt mondja a Sándor királ az anyjának: "No édsanyám, mögnóstülök."

Azt mondja az öregasszony már ideje lösz, hogy mögnóstúsz, de kit vöszöl el. Osztán monta, hogy:

"ezt a szögén lánt."

Akkor az öreg királné elkezdett sirni.

"Hm te éds fia, nem ölég ennek a szögén szöröncsétlennék, - azt mondja - még te is jobban tönkre akarod tönni? Te jársz külföldre, jársz mindönhova bálókba, banküttokra, látó különbjebbnál különbjebb dáákat, akkor ezt mög otthagyd megencsek."

"Nem édsanyám, neköm nem köll semmilyen féle dáma, e lösz az én feleségöm, más söki."

Hát jó^u van. Hát úgy hogy mög is esküdtek elvütte. De a királ nagyonis szerette feleségit. Hát hamarosan teherbe is esött, lött neki egy szép, gyönyörű fia. Sándornak köröszüték a gyereket is. Hát a király osztán kapott egy izét, egy táviratot, hogy el ké neki háboruba menni. Azt mondja az anyjának a királ:

"No, édsanyám -aszondja- eddig is vó^ut a feleségemre gondviselés, de most még kétszerte nagyobb legyen rája. Minekutána én nem löszök idehaza. Most lögyön neki egy dajkája éjjelre, mög egy nappalra felváltva."

Avvo aztán elméntek. De még a háboru helyszinre se értek, má' küdözte a levelet haza a Sándor királ. Hát kéröm szépen, de ezek a levelek hun fordútak mög, mind az ű apja kezén. Ez vó^ut a pó^ustamester. Hát egyszer aztán valahogyan főbontott egy levelet amit a Sándor királ irt. Óvasi: Hogy a feleségömre nagy gondviselés legyen meg stb. magin." De szöget ütött ez a pó^ustamester fejibe, hogy nem-e az ű lánya lehet ez. Ha az ű lánya, akkor ünéki vége az életinek, ha mög mondja a királnak. Mit csináljon? Most fogta azt a levelet, összetépte, a pó^ustamester. ű irt egyet. "Kedves anyám, azt a levelet elolvasod, azt szajhát borgyujával együtt égesd el tüstént."

Há' most ki kapta még a levelet, mind a zöregasszon, az öreg királyné. A lány olvasni tudott, csak hát írni nem tudott meg hát nem vó^ut neki keze. Ippog a lán gyün ki a szobájából és látja, hogy az öreg királyné a kezibe bent a levél, és sirvafakad az öreg királyné.

"No - asszondja - kedves anyám, mi a baj - asszondja - talán megsebesít a férjem?"

"Dehogy lányom - asszondja - különben ne itt a levél - asszondja - nézd, ne mond, hogy én mit csinállok, hanem itt a levél nézd meg!"

De a lány mindjár megismererte, hogy nem az ű urának az írása ez, de hát fölesküdütt rá, hogy nem áruli el, nem is árulta el. No, mondja: "Kedves anyám, hát akkor, eléget bennünket tüstént?"

Ászondja: "Nézd édes lányom, nem bántalak benneteket. Ha azt megfogadod, hogy sose senkinek nem mondd azt, hogy valamikor Sándor királ felesége voltál és elhagyod az országunkat, akkor meghagyom az életedet." Hát a lány el is váduta, mindönre mögesküdütt, hát még a kisgyerök kiöcsike vó^ut, egy lepedőbe belekötötte az öreg királyné és a nyakába kötötte az asszonnak. Az oldalára még egy fazék aranpénzt.

"No nézd - asszondja - édes lányom, addigra majd megnyól a fiad, mire ez a pénz elfogy, hogy majd tud mönni is, a fiad" - asszondja.

Hát avva utnak indultak. De bizony a pénz hamar elfogyott, ugye, mer' nem birt senkinek se ann, mindenki annyit vött ki a fazékból, ha valamit vött, vagy segítött valamit nekik, amennyit akartak. Hát mégis addig ölég lett a pénz, hogy hét éves lött a gyerek, mikor a pénz elfogyott.

Hát kérem szépön beértek ezek egy nagy városba. De a kisgyerök is éhes vót de az anyjuk is éhöss vó^ut. Hát egyszer mönnek a városba, nagy kastély vó^ut ott, hát ki vó^ut írva nagy betűkkel, hogy nagy papok laknak, iskola van itten. Ebbe az iskolába csak minden nagyobb, uri gyerökök jártak iskolába, grófok, bárók, hercegek. Ilyen nagyobb gyerekek. Azt mondja az anyja:

"Na - asszondja - édes fiam itt nem kutyák laknak ám."

"Te édesanyám én éhöss vagyok, bemegyök - asszondja - kérek valami kizs énnivalót, ha kapok."

"No, jól van édes kis fiam menj be - asszondja - én itt ére a padra itt az utcán leülök itt megvárlak."

Hát ugy is vó^ut, bemögy a gyerök tüstént megy a konyhára "jó napot kívánok."

"Jó napot édes kis fiam - a főszakács ott vót - mi járatban vagy fiam?"

Hát, nem egyétbe - asszondja - éhöss vagyok, ha kaphatnék egy kis énnivaló^ut."

"Ó, édes kis fiam, mért nem, nagyon szívesen, csak ül' le, csak még egy kis baj van - aszondja - még nem kész, várd meg."

Hát leült a gyerek a székre. Hát jó^u van. Hamarosan megkészült az ebéd. Hát a szakács av vó^ut az első, még nem is vitt fő teríteni az uraknak se, hanem a gyerekeknek mert egy tányér levest. A gyerekek megette a tányérból félig a levest, a másik felét félretolta.

"Aszondja - édes kis fiam, aszontad igen nagyon éhes vagy, hát akkor egy tányér levest nem tudsz megenni?"

"Dehogynem tudnám megenni - aszondja - de van egy nyomorult anyám, felét annak hagytam."

Na jól van. Most adott neki főzeléket, mert nekie a gyerekek, az idő alatt ű fölment, terített fönt és meséli a főpapnak, hogy micsoda okos kis gyerekek van itt lent a konyhába. Osztt ére kíváncsi vó^ut a főpap is és legyűtt, hogy a gyereket megnézi. Hát elmeséte neki ugye, hogy hát mit beszél, hogy az ételek felét félretötte. No, aszondja a főpap, odajön mellé a kisgyerekek mellé.

No - aszondja - édes kis fiam, igen éhezs vótál és egy tányér levest nem tudtál megenni."

"Nem - aszondja - mēr' felit édesanyámnak hagytam."

"Hol van édesanyád?"

"Od van kint az utcán".

"Hát ergye hidd be azt is, és majd kap, ő is."

Hát ugy iss vót, kimönt hát, behitta. Láti a pap, hogy mi a zavar, egy karja since az anyjának. Aszondja a főpap a kis Sándornak:

"Na kis Sándorom - aszondja - nyomorutt édesanyád van - nem tudod eltartani anyádat. Halom nédd, -aszondja- most itt leszel nálunk, - aszondja - adok nektek egy ezobát, anyádnak adok - aszondja - egy aki hát fészüli, még mindenféle - egy dajkát. Te még idejársz mihozzánk iskolába, de hogyha megnősz hogy tudd a nyomorut anyádat eltartani."

Köszönte a gyerekek, meg az anyja is, hát ugy is vóut. Ez három évig itt járt iskolába. Három év után kaptak egy táviratot a papok külföldről, hogy valami nagy bankettet tartanak, meg voltak hivál ezek is, hogy menjenek el. Aszt mondja a főpap. "Hu, de most legrosszabb - aszondja - nem mehesünk el, az iskolát nem hagyhassuk el."

Aszondja a másik pap:

"Hó, affelől mink nyugodtan emehessünk, a kis Sándor többet tud, mint mink tizenketten!"

Igen jó^u tanuló vó^ut a gyerekek. "A kis Sándorra rá lehet bizni az iskolát."

"Igazad van!"

Azt mondja a főpap a Sándornak:

"Na, édes kis Sándor fiam hónap te veszed át az iskolát -aszondja- és te fogod a gyerekeket tanítani."

Na jó a gyerekek efelü nem tudta, az iskolások mer még se jelentek vó^una az iskolába. Mer ezt úgy tartották, mint hát egy kódisgyerek.

Hát úgy van elméntek, az iskolában megjelentek a gyerekek. De mikor ez fölát, hogy ü tanitti őket, elmönták mindönnök. Hogy minket ilyen kódisgyerek még így még úgy, még... ü tanicsa őket. Majdnem egyonítotték. Ha nem még a szobalány-asszon, a takarítottó, hát agyon is verték vóna a kis Sándort. Halom aztán az lehordta őket.

"Nem szégyellik magukat -aszondja- ezt a kis gyereket azért ütök, mer, hogy az magukat tanítani akargya. Gyere kis Sándor be, ne tanítsd ezeket a büszke fráterokat."

Há' bevitte a takarítottó a szobájába a gyerekeinket, a gyerekek még mind elmöntek haza az iskolából nem is maradtak még. Há' rëndbe van. Hát meggyünnök. A szobájába bemögy. Há' már unatkozott a kis Sándor hát látott ott a gérénda alatt egy könyvet, de sehogyan sem érte el, hogy le tudta volna venni, szerette vó^una átnézni azt a könyvet, hogy hogy van. Há' bemögy a takarítottó oda is takarítani, mondja a takarítottó^unek, hogy avvá a söprüvel próbálja meg le azt a könyvet letaszítani, valamikor vó^utak azok a mestörgéréndák ugye, hát magos vót az épület. Hát ugyisz vó^ut. Még ussem érte el a takarítottó, halom az asztát odahuzta, az asztára fölát, úgy érte el, úgy tudta letaszítani a gyerekek azt a könyvet. De má' a j-isten tudja, hogy milyen régóta ott lehetett, mer hanem 2 vagy 3 ujjnyi vastagon vó^ut rajta a por a táblázatján a könyvnek. Na fogta a gyerekek azt a könyvet elővasta. De az egy varáskönyv vó^ut, azt a gyerekek el izz tüntette. Az a gyerekek mikor azt háromszor köröszti óvasta azt a könyvet mindent tudott a világon, a kis Sándor. Hát meggyünnök a papok, mögtudták, hogy mi a dörögés, hogy mi vó^ut. Azt mondják a papok: "No édes kis Sándor fiam. Most már hiába járss nihozzánk iskolába, mer má talán többet tudsz mind mink. Halom most má elmész és valami munkát keresöl megadnak, hogy anyádat tudd eltartani. Most a papok saját maguk között vó^utak tizenkettőn, szédtek össze pénzt, hogy hát míg hát el tud helyezkedni vagy valami, hogy legyen egy kis pénzük az uton. Avvó utnak indu^utak. Amikor ezek beértek egy királyi városba az anyjávó, látta mindjár' egy királyi kastély, azt mondja az anyjának:

"No édesanyám ül le ide a padro. Én bemék ide a konyhára, kérek egy kis ennivalót, még talán főfogadnak valamire engemet. Hát úgy izz vó^ut. Bemögy a konyhába:

"Jónapot kívánok szakács ur!"

"Adjon isten neked is édes kis fiam, no mi járatba vagy?"

"Hát nem egyébbe -aszondja- éhes isz vagyok, önnivaló^ut, ha kap-
hatnák, mög aztán munkát ha kaphatnák, ha valamire főhasználnának?"

"Ránéz a szakács:

"Há, mire tennélak téged-fiam főhasználni?"

"Hát -aszondja- ha másra nem - aszondja - ide a konyhára behorda-
nák kis vizet, kize fát, ezt azt amit csak kézreadnák a szakácsoknak."

Má' mögy fő az öreg, a főszakács jelöenti a királnak. Hát a királ
se vó^ut rest legyün, nézi a gyerököket:

"Hát édezs kis fiam, mire tennélak én téged használni."

Hát osztán annak isz csak azt monta, hogy ide a konyhára, hogy a
nyomorutt anyámat tudjam eltartani.

"Nyomorutt anyádat? Hát hun van a nyomorutt anyád?" Aszondja

"Ött van kint az utcán"

"Hát hidd be"!

Hát a királ ránéz az anyjára, hát láti, hogy tényleg nyomorutt
az anyja. Hát nem azért fogadta föl, hogy úneki szüksége van rá. Mert
hát a királnak köllött az anyjának egy szobalánt enni, egy szobát kettő-
jüknek. Hát megfogadi már azér is, hát nyomorutt az anyja, hogy valami-
bü tudja eltartani az anyját. De ugy amugy a gyerök nagyon ügyezs vó^ut.
A konyhán a szakácsok is nagyon szerették, de az öreg királ is, nagyon
mogszerettette magát a gyerök. De ennek az öreg királnak vó^ut egy ilyen
idős táju lánya. És ki vó^ut irval az ajtaján, ha a királkisasszony zongorázik,
akkor sänki nem ájhat mög az ajtóná, kivüri hallgatolózni. Há'
emmög aztán kimönt, küdte föl valamié a szakács, a palatábláva. A királ-
kisasszon ippeg zongorázott, e mög hallgatolózott, a kis Sándor. Az öreg
királ meg ippeg gyün ki a szobájába, láti, hogy a kis Sándor ott hallga-
tolószik.

"No, édes kis fiam, halगतod, hogy a lányom zongorázik?"

"Igén is felségös királem!"

"Talán te is tudsz játszoni?"

Aszondja: "Felséges királem, én zongoramestör vagyok!"

"Mi vagy te fiam, zongoramestör? Hát akkor gyere be."

Beviszi a lánya szobájába. A lány ippen zongorázik. A lán fölkel
a zongora mellü.

"Nem, aszondja - csak a királkisasszon, csak tessék játsszon,
egyet," mer azt se tudta, hogyan kell odatüni a zongorához, hogy lássa,
hogy mit csiná'. Hát zongorázik a királkisasszon, az öreg királ aszondja:

"Na, fiam jól vó^ut?"

"Nem vó^ut jó^u, fölségös királom."

"Hát akkor ülj oda te, Sándor!"

Ódaül a gyermek a zongorához, elkezd egy szomorut zongorázni, de az öreg királynak csak úgy fóttak a könnyei.

"Hát kis Sándor fiam ne ilyen szomorut, valami vigabbat".

Elkezd egy vigabbat, kikapta a lányát a királ táncóni. Asszondja az öreg királ.

"Hát te édes fiam, há' nem tudtad azt nekem mondani, hogy te zongoramestör vagy? Hát nem kellett vó^una neköd a konyhán lónni. Mái napségta nincs más dó^ugod, a konyhára nóm mehetsz, csak a lányomat fogod tanítani."

"Rendbe van fölségös királom."

Hát ugyiss vó^ut. Ez a gyermek akarta tanítani a lányt, de a lány nem tudott tanulni, mert nagyon szerélmés vó^ut a gyermekbe, a kis Sándorba. Asszondja a Sándornak a királkisasszony:

"A' te Sándor mindig csak tanujjunk, tanujjunk - asszondja - perzse fenn vó^utek az emeletén, kinyitja az ablakot, be lehetött látni, az egész várost." Asszondja - gyere ide te Sándor, látod ott a város végén azt a nagy fekete kastélyt?"

Azt mondja a Sándor: "Látom".

"No, nédd asszondja, az is a mienk, de abba nóm lakhat sönki, mer oda fesszak járnak... Már apám kiadta parancsba, hogy aki még tudja ménteni a kastélt, fele királságát odaadja neki, még, ha nótlen engemet feleségü. De sönki nóm bírta megmenteni, mindenki még hat, aki odamént."

"No, asszondja a kis Sándor, akko' majd én elmegyök én megmentem azt a kastélyt."

"Nappā lehetett bent jánni csak éjjel nóm. Azt mondja a királynak a lány: "Kedves apám, a kis Sándort még ne engesd, hogy elménjen a kastélhol, -asszondja- mer, ha e nóm lesz a férjem, akko' sönki se."

Asszondja az öreg királ: "No látod édes kis fiam, -asszondja- minek ménnél te a kastélyhoz?"

"No -asszondja- fölséges királom, én nem illetém meg a királkisasszont, én még akarom nyerni. Asszondja a királynak: "Nappa vitessen be abba a szobába, amellikbe nóm lehet megmaradni egy asztalt és két széket, mást sémmit!"

"Hát ugy' is vó^ut, nappal bevitték, möggyütt az este, a kis Sándor a könyvet magáho vette a varázsló könyvet, az egyik széket letámasztotta, eldöntötte, az egyikre ráüt, kitötte az óráját az asztalra még a könyvet s a gyertyát möggyujtotta és ez csak olvasott. Hát egész éjjelig sémmi baj se vó^ut. Má' möggyütt a tizenkét óra, egyszer megrázkódik a kastél,

csak úgy rögött. Nyillik ki az ajtó. Gyün be egy csudálatos nagy vad-
bika, okádi a tüzet, meg a gyerekek az asztalhoz. De a gyerekek még se
mozdult, csak nyugodtan olvasott. Nem tehetett semmit a vadbika kimént.
De egy kisvártatva megen megrázkódik a kastély, most még gyün be egy
olyan rettenetes nagy kígyó, mint egy szalmazsák. Okádi a tüzet, meg
a gyerekek felé, hogy beleugrik a nyakába mög minden. A gyerekek még se
mozdult, csak nyugodtan ült a széken és olvasott. Ne e' is eltűnt, nem
birt semmit se csinálni. Egyszer asztán nyillik ám az ajtó, csuszik be
egy feketé koporsó. Az öreg királ benn feküdt. Tüsténést odacsuszott
az asztalhoz. Egyszer egyik kezét tette ki, egyszer az egyik lábát, föl-
köt a királ bottá, de a gyerekek éjszót se szó^ut, nyugodtan ült. Azt
mondja a királ: "Micsoda udvariasság ez - aszondja- még azt se mondják:
jó estét, vagy valami -aszondja- az embert nem is fogadják!" Aszondja
"Adjon isten fölséges királom -aszondja- ott a szék, tessék foglaljon
helyet."

De most az öreg királ felemelte a széket és leült rá. Hát a gyerekek
tudta, hogy mit szabad csinálni, mer ha fölket vóna a gyerekek is, oda-
adta vóna neki a széket, vége lett vó^una a gyerekeknek az életinek. Azt
mondja az öreg királ: "Na édes fiam, gyere velem mutasztok neked vala-
mit". Hát jó^u van, de még akkor is a gyereket akarta előre küldeni, de:
"Mi -aszondja- felséges királom jobban ismeri a járást, ünnek tes-
sék előre menni!"

Hát levitte ez a pincébe. Odavezeti egy réz hordóhoz, de az szünt-
tig tele vó^ut réz pénzekkel.

"Látod fiam eztet a hordó^u pénzt?"

Azt mondja a kis Sándor: "látom".

"Ez nem a tied fiam - "Aszondja- énhozzám, ha gyűtt egy szegény
nem ádtam nekie, levittem ebbe a pincébe, ebbe a hordó^uba dobtam bele.
A szegények elátkoztak, azért kellett hazajárnom. Odavezeti egy má-
sik hordóhoz."

Ammög tiszta arannyal vó^ut szinóttig tulle.

"E sem a tied fiam ez a hordó, ezt még az uraktul loptam el. Ha
köllött valami templomalapítást csinálni, vagy ezt, vagy azt, azt még
azoktul hoztam el. Akkor bevittem ebbe a pincébe, ebbe a hordóba dob-
tam, hogy mennyi lesz nekem. Ezt oszd ki az urak között!"

Odavezette egy másik hordóhoz, tiszta gyémánttal vó^ut tele.

"Ez a gyémánt ez a tied, eszt oda teszed hová te akarod."

"Fogta..... s az asztalbe beleégette a szerződést a középre,
nem veheti el senki azt semmit se. Na jó^uba vó^ut, de elkezdett, na

szó^uval akkor becsuszott a fekete koporsó utánna megen.

"Nézd fiam ez a kastély ez minden a tied, ezt tülled sönki el nem vöheti. Most belefekszek én ebbe a koporsó^uba, ezt a koporsó^ut ezen a likon taszited le. Nyugodtan ehetsz, nem bánt itt többet sönki tégedet. Ugy is vó^ut, belefeküdt, beszegezte a koporsó^ut, azon a likon letaszította, a koporsó^u elmént, eltűnt. Hej, de elkezdött az a kastél durrogni reggélre. Réggére ugy ledurgott az a feketeség mint tiszta fehérrel vó^ut. De a kiráلكisasszon má' hajnalba má' az ablakon át, mindig a kastél felé nézegetett, hogy fekete-e még a kastél. Hát látták réggére kelve, hogy tiszta fehérbe áll a kastél. Na most má a városba vó^ut katonabanda, cigánybanda, amilyen banda vó^ut, de mind össze lött szödve egész a kastélig. Virágot hintöttek, möntek a kis Sándorér, ugy hozták haza. - Na jó^ué van, mögvó^ut a nagy öröm. Most irt hát mindönhova levelet az öreg királ, hogy ekko' és ekko' egy nagy bankéttot fog tartani. És egy zongoramestör foggya a bankéttot játszani. Hát ugy ize vó^ut. Hát az urak jó^u mögjelönteك külföldrö, mindönhunnan, de maga az ize nem gyütt mög, a zongoramestör. Od vó^ut csak hát nem vötte elő a királ, hogy mög nem ért mög. Hát má' egyszer aztán mérgelötteك má az urak, mind, hogy hát hunn van má' a zongoramestör, akkorra ütet bevezette. Mind néteك, hogy ez a kis gyerök hogyan, milyen zongoramestör lenni, mög minden. No, mikor odaüt a zongoráhol, ékezdött játszani, hát kéröm szépon reggére amnyi pénzt dobá'tak oda, hogy a zongora alig látszott ki a pénzbi, amnyi pénzt. Nagyon mögdicsérték a gyeröket. Mohát most már nincs már hátra, mint hogy hát mögnyerte a kiráلكisasszont, mög kö tartani a lakodalmat is. Hát ugy ize vó^ut... mestert fogadott.

No ha arra sor gyün ki ölmögyünk az apjáhol, a kis Sándornak az apjáhol, meggyün a háboru. Az vó^ut az első szava az anyjátul, kérdi, hogy hun van az ő felesége.

"Aj éds fiam aszondja, mit irtál te neköm?"

"Één, mit irtam vó^una - aszondja-."

"Különbén mit beszéljek, hiszen itt a levél", nekiadja a fiának.

"Óvasi a gyerök a levelet, a Sándor királ."

"Én ezt a levelet nem irtam." És akkor hát a feleségemet anyám aszondja elégetted, mög a fiamat?"

"Ne beszélj, ugyan, mögmondöm öszintén, nem égettem el, se a feleségedet, se a fiadat. Mer mögfogatta a feleségöd, hogy nem vádoli el aztat, hogy valamikor Sándor királ felesége vó^ut és az országunkat elhagyja. Én -aszondja - möghagytam az életét."

"Mög, de anyám, mivel ezt mögcsináltad velem, hogy afeleségümet ölzavortad, most se izek se eszök nállad. Se izek, se eszök." Tett amennyit el tudott a zsebjebe rakni, főnyergelt egy lovat magának,

lőhátra ű't. Azt mondta, ű addig haza nem gyűn, míg a feleségit meg nem találja. Hét kéröm szépen annyit mönt, hogy már utóbb a ruha lőszakadott rula, a pénz elfogyott, a lovat el köllötött neki adni, már csak gyalog tudott mönni. Amikor ebbe a városba beért, hol most a fiának a lakodalma áll. De nem birt egy nagy kocsmába se bemönni, vagy szállodába vagy valahová, bemönt egy legkisebb kocsmába, valahogy egy fédeci pálinka ára vó^ut nekie. De csupa arany vó^ut, de hát azér a cimere kinn vó^ut, hogy királ. A kocsmáros észrevötte mindjár. Há' aszondja:

"Felséges királoznak se itt kö^une most lönni. Nálunk a nagy lakodalom van a királnál."

"Majd átmögyök egy kicsit - azt mondja - hogy előbb gyűjjön meg a rögge."

Mögitta a pálinkáját és elmönt a királhó. Beüzent a királnak. Az öreg királ kigyűn, nézi.

"No, aszondja - fölséges királo - ne tessék mögsértödni - aszondja - itt sok királok, báró^uk, hercegök vannak. Ne haragudjon meg -aszondja - fötözzön föl, adok egy öltöny ruhát, hát, aszondja, hát rongyosan -aszondja- be sokan lösznek itt."

Nem is haragudott mög a Sándör királ, mer beismerte, hogy igaza van, fölöföztöött, bémönt a lakodalomba. De nem azért mönt be, hogy ű igyék, meg mulasson, hogy másnap utnak tudjon mönni. Hát jó van. Möggyűtt a vacsora idő^u. Hát nem ugy vó^ut a vacsora idő^u, mint másutt kisebb pó^ugároknál. Nagy valami, hogy egy asztalnál ünnek nők, férfiak. A nőszemélyzet külömb asztalnál üt a férfiaktól. És a hátukat látta evés közbezi, a nép. Észrevötte, hogy a nők között egy asszonyt is ötetnek, de hátul ippeg olyan mint az ű felesége. Csak egy kicsit nézne öre visszafelé - így a Sándör királ magába - mindjár mögismerném. Hát nem nézett visszafelé. Most micsinállon a Sándör királ, kimer egy tányér levest magának és kihurcolkodik az asztal szöllire, mintha ő nagyon álmos vó^una, hogy a tányér essön az asztalra, hogy csörömpöljön, talán a csörömpölésre visezanéznek a nő^uk. Hát ugy ize vó^ut. Há vissza is néztek.

A Sándör királ mögismerte, hogy az ű felesége. Az asztalokon, minden köröszkül futás. A Sándör királ is elájut, mög a felesége is elájut. Most asse tutták, hogy mi ez, micsuda csoda van itten. Hát mind a kettöket kivitték egy vonóköttelle a levegöre. Hát akkor azután megtudta az öreg királ, hogy az ű vöje nem is pity-poty nemzöt, halom királ györök az is. Még így nagyobb lakodalmat csaptak kétszörte.

Azt mondja a Sándör királnak a felesége:

"No aszondja, kedves fiám, hogy vannak aszondja odakaza a cselédségek, mögvannak a régiek."

Aszondja "mögvan minden régi cselédem, csak éppeg egy új cselédem van, aszondja, a háziszolgám."

"Ki az - aszondja".

Aszondja, "Aki valamikor vó^ut pó^ustamestör, az a háziszolgám."

"Az a házi szolgád? Jó^ul van."

Most az urának nem szó^ut semmit a felesége, halóm a fiát hívta ki. Mer a sándor királ azt monta, hogy ez a nép mind lakodalom után újjenek fiákerra, és önállá is mögtartik a lakodalmat. Hát ugyizs vó^ut. Hát ugye ezékek voltak az első fiákeron az új párok. Azt mondja a fiának, hogy mást nő szóljal fiam semmit. Amikor a háziszolga odaviszi a széket, hogy szálljatok le, te nő szólj semmit, csak tüstént húzd ki a kardod és vágd le a nyakát.

"Jó^ul van anyám, aszondja, parancsodra mindént megteszek."

Es ugyizs vó^ut. De oszt errü nem tudott sönki, csak ketten tudták. Hát ezek útek az első^u kocsin, hát ezök majdnem tíz-tizenöt percce előbb értek be az udvarba, mind a többiek. Ugye nem várta sönki úket, mert nem vó^ut jelézve, hogy itten várgyák a vendégeket, vagy valami, nem tudtak semmirü semmit. Ugrik ki az öregasszony az öreg királné. Mikor a szolgának a nyakát levágta, elkezd kiabálni az öreg királné:

"Micsoda szömtelenség ez, az urakat nem is ismerem, a drága jó hü szölgámnak a nyakát levágni, mög ére, mög ára."

De az öreg sándor királ möghallotta, hogy az anyja nagyba pörül ott, szó^ut a kocsiának, jobban hajttatott, ráförmédt az anyjára, beparancso^uta. Odamegy a fiához.

"Na édes fiam mért tétted eztet?"

"Kedves atyám nem tudom, anyám parancsa vó^ut."

Na jó^u. Kérdézi az anyját, a feleségit, hogy micsoda vó^ut ez. Hát mondja:

"Nédd most megmondom, me' megmondtam, hogy még él, nem árulom el, de most möghat, most elárulom. Évvót az én apám, ez metszötte ki a két karomat. Ez írta azt a levelet is."

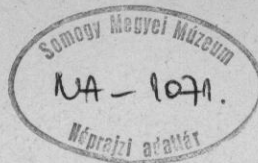
Há' mérgezsz vó^ut a sándor királ, hogy mér nem monta ezt ünéki mög. Nem ilyen halállá köllötött vó^una möghalnia. De hát mindegy most má möghat.

Itt újra megtartották a lakodalmat, máig is ének, ha mög nem halnak.

Na ilyen mesére nem kíváncsiak?

Dehogy nem, ilyenekre vagyunk kíváncsiak.

27. Az almát eltitkoló fiu

... egy olá cigán. Vót három fia. No, három fia vót. Mőgyütt a rőggő, főkelnék, Mőgy a cigán, az aptyuk a gyerekekőhő:

- Na, fiam - a legidősebbhő - mit álmodtál?
- Há, idősapám, álomba oan jó laktam, finom rétegekke.
- No, legalább nem vagy ehőn, fiam.

Mőgy a középsőhő:

- Hát, te mit álmodtá, fiam?
- Édősapám - aszongya - én mőg, győnyőrü szép ruhám vót álomba.

- No a, ez is jó - aszongya - nem kő vőnni legalább.

Mőgy a legkisebbhő:

- Hát te édes fiam, mit ámodtá?
- Hát én ugyan nem mondom meg, édesapám

Hm, erre az őreg megmérgekedett:

- Ez biztos valami nagy pénzzel álmodhatott, s nem akarja megmondani. Űti-ve ri a gyereket, de a gyerek se négeső mondi meg. Hogy mit ámodott.

Hát megy arra fiákeren a királ... a gyereket.... Űti-dobi a gyereket. Mőgáll a királ, lőszáll a kocsiu:

- Hát mér bántod ezt a gyereket, mér Űtőd te cigán?
- Hát azé, felséges uram, hát nem akargya mőgmondani, hogy mit ámodott.

ni, hogy mit ámodott.

- Hát ezé Űtőd-dobod?
- Ezér, felséges uram.
- Mennyiér adod nekem oda ezt a gyereket, ne bátsd.

Hát a királ odatta a cigánnak valami jóformán a pézt, a gyereket fővette a fiákerra, elvitte haza.

A gyerek fiatal még, fiatal vót, mikor odavitte, nagyon. De a királnak ize vót egy ilyen táju lánya is. Hát együtt nevelődtek. Hát aztá a királ nem firtatta, hogy mit ámodott, vagy valami. Há má a gyerek lehetett oan tizennégybe-tizenötödik évibe.

Akkor egyszer aztán hivati be a királ a gyereket.

- Hát édes fiam, emléksző rá - assongya - mikor én téged ide vettelek, azé ütött-dobott apád, hogy én mit ámodtá. Há most nekem árudd e, hogy mit ámodtá.

- Hát még a felséges királoznak sē árulom el.

Hát, erre aztán megmérgesedett ám a királ, hogy még ünéki se áruli el. De az a királkisasszon igen nagyon szerette a gyereket. Szerelmesse vód. Egyik a másikába.

Na, mingyá, kőműveseket meg, oda parancsuta. Egy fal közli berakatta a gyereket. Nem bántotta a gyereket, csak skkora kis lyukat hagyott, hogy egy tányér kitért, meg be-tért. Móg még leüni se tudott a gyerek, csak áva tudott. A fal között áni. Piszkittani kölletett neki oda, belüre, sehová se mehetett.

Hád jó sokáig odd vót. De mindig csak a lány vitte utána be az ebédet, meg az enni val, a réggelít. Enni azé adtak nekie. Persze nem oan sokat.

Hát egyszer aztán, mikor fekēt a királ, kúdött ennek a királnak egy fát, egy botot. De az egyforma vód, mind a két vége. Közepe, mindenféléje egyforma. Közepire vód egy

cédula ragazva, hogy ha mög nem mondja, hogy ennek a botnak melik a vékonyabb fele, s mellik a vastagabb fele, még a porát is szétrombolja, a királságát nekie. Az a fekete királ.

Hm, bizon mostan a királ szomoru lett. Hát, hivattak szakértőket, mindenfélét. Nézték a botot, hát sönki se tudta megállapítani, hogy mellik a vékonyabb fele, s mellik a vastagabb.

Most möggyütt a dél, viszi jám a lán a gyeröknek az ennivalót. De szomoru vót a lány.

- Ejnye kedves fiam sz, talán möguntad a hozzám való fáradságotat? Akkor ne gyere. - az mondja.

- Dehogy untam még a fáradságot, hanem baj van - az mondja. - Apámanak küdött a fekete királ egy botot, hogy ha mög nem mondja, hogy mellik a vékonyabb fele, mellik a vastagabb, még az egész országának még a porát is szélnek eresztí.

Aszongya:

- Mostat, ha haza mész, és lefekszöl, és use csinálj, mintha te most ébredté vóna föl, menj atyád, apád elejbe. És azt mondá apádnak, hogy azt a botot, a közepire kössön egy mazzagot, és kösse az asztal lábára. És - aszongya - amelik fele lenek lóg reggeré, arra ragassza rá a papírt, hogy ez a vastagabb fele, ki le nem, lenn felé vót a földhó, és mellik a vékonyabb fele. Ugy küdje vissza. De csak aszond apádnak, hogy eszt te ugy álmodtad.

Na jó.

Hád vót a nagy bánst a királán. A lán le, mintha lefeküdd vóna, aztán mintha ébrededd vóna fő, ugy dör-
güte a szemit, megy az aptyához.

- Kedves atyám! Én valami furcsát álmodtam.

- Mit lányom?

Ezt és ezt.

- No, jó van édes lányom, megpróbáljuk.

Hát ugy ize vót.

Estefelé rákötötték a botnak közepire egy mazzagot, és
hozzá kötötték az asztal lábához.

Hád ugy vót, kérem szépen, réggere a vastagabb fele
lé nem vót a főd felé. Hát ráragasztották a cédulát,
összeküdde.

Mérgelődött a fekete királ. Hogy hogyan tudta ezt
meg. Valakinek köll ott lenni. Mer az ú buta fejiti nem
birta vóna esz megcsináni. A királ.

Na, jó van.

Hát osztá másnap küdött hat csikót hozzája. De egy-
formág vótak szórre, nagyságra, mintha csak egy vóna az
egisz, a hat csikó. Odaküdde hozzá.

Azt mondta a fekete királ, ha mög nem mondja, melik
az egy éves, melik a két éves, melik a három, melik az öt
meg a hat. Akkor nagy baj lesz az országába.

Hát, jó van.

Viszi ám szegény, a lán az ebédet, Megen szomorú.

- No - aszongya - szivem szép szerelme, mi az, meg-
untad megen - assz mondja - má a hozzám járó fáradságodat?

- Dehogyan untam meg - az mondja - mos meg a fekete ki-
rál kúdtt hat csikót. Hogy mondja mög apám, mellik az egy
éves, mellik a kettő, mellik a három.

- No - aszongya - szivem szép szerelme, ez semmiség -
asz mondja. Mőgy ez, semmiség. Mőgen mőnj be - aszmondja -
és mőgen feküdj le, mintha ugy álmodtad volna, aszond apád-
nak, álmodtad. Van apádnak - aszongya - a palláson egy éves
zabgya, és van két éves, három éves, négy éves, öt éves,
hat éves zabgya. Mindeniket külön-külön feknőbe hozza le
az apád. Mindenikbő. És -aszongya- amellik csikó az egy éves,
az az egy éves zabra megy, a két éves meg a két évesre megy,
oszt akko ráütitek a pecsétet, visszaküdditek, hogy mellik
hány éves. De azt apádnak mög ne mondó, hogy én mondtam.
Mintha álmodtad te eztet.

- Rendbe van.

Há most, ugy ize vót.

A királ hozatott le mindenik zabbul. Egy kis melencé-
be. Hát a melencére rá vót írva, hogy mellik hány évesbő
hozta. Hát a csikók mindenik kiválasztotta a saját magáét,
odament, aztán ették a zabot. Em meg aztán mingyá cédulákat
írt és ráregasztotta, és visszavitte a csikókat.

Mérgezs vót a fekete királ.

- Hej, odd valakinek kell, hogy legyen! Mer ez a buta
királ sose birta volna essz megcsináni.

No, jó van.

Hát kérem szépen, másn, harmadnap kúdttt ám a fekete királ egy tizenkét mázesás bazogánt dobott be az udvarba. A fekete királ. És a karikájára, ameije lemént a földbe a bazogán, rá vót írva, hogy ha ezt ugy vissz a nem küdi, mint shogyan ü ideküde, akkor baj lesz.

Hej, de még a kis karikáját se tudták megmozdítani. Hát összeszedte a vitézeket, minden, próbálták, de még megmozdítani se tudták. A bazogánt.

Hád viszi ám a lán megen az ebédet, Ellen szomorú. A Gyerek tudta má, hogy mi a baj. Ellen kérdi tüle: Astán mondja, hogy a fekete királ most egy bazogánt kúdttt. Ossz assz kell visszakünni.

- Hát - asszongya - szívem szép szerelmé, idáig segítettem rajtatók, de most nem tudok, Ha kind vonák, akkor tunnák rajtatók segíteni, de így nem tudok.

Há mondd apádnak, hogy azt álmodtad. Mer má assz hittek nos má régóte odd van fogságba ez a gyerek, oda fállasva, piszok között, minden között, hogy má régen mög is halt a gyerek.

Hogy csak assz tunná visszakünni a bazogánt. Ha életben.

Ezt ugy apádnak ugy mondd, hogy álmodtad.

Hát ugy issz vót.

Megent főkel a lány, dörzsöli a szemit, megent:

- Jaj, kedves atyám, nagyon furcsát álmodtam megen.

- Mit, lányom?

- Ezt és ezt. Hogy még a Jancsi él - assz mondja - a fal között. Csak az tunna rajtunk segíteni.

Na, jó van. Mingyá kőműveseket, mögparancsolta, mingyá kibontották a falat, a gyereket lefőrösztötték, tejbe-vajba.

Asszongya a királnak:

- Na, felséges királem. Ide és ide egy jó magos állvánt csinátass. - asszongya neki - amire én fölállok, ahonénd dobom a bozogánt majd. Vissza a fekete királnak.

Hát ugy ize vót. Egy jó magos állvánt csinátatott. Fölvitte a bozogánt a gyerek, ami aztá mögpörgette, visszavágta a bozogánt ugy, hogy a fekete királ ippe kávét ivott reggel, de még a pohár is kirepüött a keziből nékie.

Erre megmérgegedett a fekete királ. Hát irt egy cédulát a királnak. Hogy azt a vitézt, aki ezt a bozogánt visszaküdte, azt elküdje hozzája. Űhosszája.

Na, jó van.

Most a gyerek összehivatta az összes alkalmazottját, katonákat, mindenfét, lét, és kiválasztott hat embört. Aki ojjan nagy vót, és oan természetű, szóval minthogyha egy, hasonlítottak, mintha ikrek lettek vóna. Hogy egyformák legyenek. Akkor aztá a hat embörre elméntek. A fekete királhó.

Amikor ezek szótak, egyszerre szót mind a hat.

Asszongya a fekete királ:

- Na - asszongya - édes fiaim, há mos melliktek küdte vissza a bozogánt?

- Én.- De mind a hat mondta. Eccé.

- Hát - asszonya - hat nem kúdhette vissza, csak egyötök kúdhette vissza.

Asszonya a boszorkány, mert boszorkány anyja vót ennek:

- Te édes fiam, zárd el őket egy éccakára, Majd én kiderítem, hogy mellik vót, aki visszakúdte a bozogánt.

Hát ugy ize vót.

Besárta ezeket egy szobába.

Persze a boszorkány változott valami féreggő és bement hozzájuk és kihallgatta őket. Hogy mellik a izé.

Akkor ennek a gyerekek a bal felirű egy fűrt hejat levágott. Hogy arru megtudja, hogy mellik kúdte vissza a bozogánt a fia, a fekete királhó.

Hát, jó van, rögge, möggyütt a rögge, főkeltek, készütek, fégsüköznek... minden, végignézi magát a gyerek. Hát észre vette, a gyerek, hogy ünéki egy fűrt haja hiánzik. Fogta az ollót, mind a hatnak azon az ódalon levágott egy fűrtöt.

Megen sorba ának, oszt megy a fekete királ, nézi.

Megy a boszorkány anyjáhó:

- Há, hogyan, mind a hatnak levágtad? A fűrtöt?

- Én csak egyiknek.

- De mind a hatnak le van.

Ha, ju van.

- Zárd el őket még egy éccakára!

Hát még egy éccakára elzárta.

De a gyerek fülezs vót, az mindig, mikor felébredett, fókészült az ruháján minden a világon mögfundáta, hogy mi-csoda gyel van rajta. Hát látja ám, hogy az inge izéját ki, kivágta allóva a boszorkány. Hát, fogta, minnyáit kivágta.

Megen csak semmire se ment a boszorkány.

Na, hamadik reggel megent kiának, akkor aztán a gyerek kilépett saját maga.

-Na- asszonya - fekete királ, hád vedd tudomásu, én küdtem vissza a boszogánt.

Hát aztá akkor ezek neki ēkezdekek kardra birkózni. Kardoztak. Hát a gyerek e osztá szedte ám le űket, a katonáit is meg minden félét, de sose birta vóna legyüzni, mer az beüt az any az öreg boszorkány a szobába a szüvőszékhő, azon szütte a katonákat, mind az asszonyok a lepedőt, vagy valamit. Minden pillanatban dobott ki egy katonát. Az ...

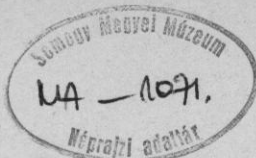
Hát csag végre kivégezte vóna a gyereket. Akko aztá az egyik katona észrevette, hogy hunnan gyűnnek a katonák, hogy ki szüvi a katonákat. Na, akko aztá a gyerek beugrott, abba a szobába, a boszorkánt leaprogatta.

Na, akkor aztá több katona nem gyűtt. Azokat, még ami vót leaprogatta, így aztá mögnyerte a fekete királt, mög a másik királt is.

Igy a királ odatta a lányát neki feleségül, papot hivattak, mögesküttek, máig is élnek bódogan, ha meg nem haltak.

Ezért nem mondta meg a gyerek az álmát. Az aptyának se,

meg a királynak se, mert akkor ezt nem bírta volna megte-
jesíteni.

18. A cigány keresi az Istent

... de annak anyi gyereke vót, hogy még számát se tudta mennyi. De ojan szegin vót, hogy még egy falat kenyéret se tudott a gyerekeknek anni.

Hát, má reggē korán főkētek a gyerekek - papa kinyeret, papa kinyeret, mama kinyeret, de hát nem vót semmi.

Adta szegén cigán magát, fogott egy zeákot magáhó, ugye a nagy fejszét a vállára, hogy emegy az erdőbe. Kerezs vadkörtét. Ement az erdőbe, de még egy szál vadkörtét se talát. Az er... az erdő túsó szélin vót egy út, az út mellett vót egy körösztfa. Fogta a cigán, hogy emegy ahó a keresztfáhó, s levágja az Istent onnént.

Hát a sok gyereket megadta, de kenyéret nem ad nekik.

Amint megy arra az ut felé, egyszer gyün ám vele szembe egy öreg ősember, nagy szakállā.

- Adjon Isten te cigán, hát hová mész?

- Hová mēk, baszd meg az anyádat, azt mondja, elmegyek levágom az Istent.

- Há mijér?

- Mijér? Sok gyereket megadta, de kenyéret nem adott. Má végig jártam az erdőt, de még csak vadkörtét se találok, hogy vihetnék nekik haza, hogy ennének.

- Há, te bolon cigán - asz mondja - hát azé nem szabad az Istent levágni. Na, gyere velem.

Amin mennek, mendegélnek, egyszer egy nagy körtefa közelébe értek. Asz mondja az Isten:

- No, nidd-e, mennyi körte van az alatt a fa alatt!

Ernye oda és szedd fõ.

- Baszd meg az anyádat, hiszen bejártam én az erdõt, egyet se taláтам.

- Egész nyugodtan menj oda.

Amikor a cigány odament, hát telítve vót a fa alla körtévé. Hát teliszedte a zsákat. De mig megenelni se tudta, oan nehéz vót a ezs zsák vadkörte.

- Na mijen kezeid vannak neki? - Az Isten kezet fogott vele, a cigánnya. Adott bele erõt többet. Fõrakta a zsákat a vállára. Ement a cigány, hazavitte körtéket. Hát, jó van, vadkörte azé, csak kenyér is köllött vóna, vagy valami hozzája.

Hát másnap megen felõtüzik a cigán, megen megy an erdőbe, megen nem talál semmit. Megen találkozik az öreg ósz embõrré.

- Na, cigán, megen hová mész?

- Hát, emök - asz mondja - hát valami kis kenyér is kéne, meg hát valami - asz mondja - a körte mellé.

Hát beszélgetett vele az Isten, a cigánnya:

- Te cigány! Nizzé ott a bokor alatt, valamit én mintha látnák. Menj, nézd meg, mi az.

Megy oda a cigán, hát egy nagy sonka. Meg egy nagy buzakenyér.

- Igazad vót ám, baszd meg az anyádat - asz mondja - ezt elviszem a gyerekeknek haza, had egyenek.

- Na látod cigán, csak vidd haza nekik, had egyenek.

Hát bizon hamarossá haza ért a cigán. Hát mit tartott azon az egy pár körte meg izé... Egy-kettőre megették a gyerekek.

Na, másnap főkel a cigán, hát ű mosmá megen csak az erdőbe megy. Hát találkszik ám megen az ősz embérré.

- No, cigán megé hová mégy?

- Hát - asz mondja - emék valami kis munka után valamerre, pajtás. Asz mondja az Isten:

- Na gyere velem! Emegyünk ebbe és ebbe a városba. Od van egy kiráj. A királnak van egy beteg lánya. Én azt möggyógyítottam - aszongya - kaptunk érte pénzt.

- Na jól van, baszd meg az anyádat, elmegyek én veled - aszongya. Há, most avvā megy a cigánnya. Hát beértek abba a városba. Jelentkezik az öreg őszember a királná, hogy ű ijen és ijen doktor.

Há mingyá a királ fogadta űket, bevezette egy szobába űket, nézze meg lánt, mer ná vótak külföldri meg a jó Isten tudja huzand is, a lánt nem birták meggyógyítani.

- Hát kedves professzor úr, ha möggyógyította a lányomat, amit kér, asz mindent megadok.

Hát rendbe van. Mögnézte a lánt... /Valaki bejött a szobába./

Kérem szépen most bemézek a szobába, hát ké az Isten, szóval a doktor két teknyót be, két vödör vizet, s megmondta a doktor, hogy ... hogy még dógozik a szobába, addig senki nem léphet be. A szobába. Még a kirájkisasszont.... kezeli.

Hát a cigány nézi az Isten, hogy mics csinál. Mikor bemént, bevitték neki a két teknyőt, két vödör vizet. Az Isten fogta a lánt, összesaprogatta. Összesaprogatta, és akkor abba a teknyőbe szépen kimosta, vízbe, ősz erakta. Ráfújt az Isten háromszor, na aszongya: - Mikor mondom, kelj fel, - a lánnak az Isten.

Eccē csak pislogott, ősz szépen felút a kirájkisasszon. Az előtt is szép vót a kirájkisasszon, de mos még hétszerte szebb. Nézte est a cigán végig, hogy mics csinát az öreg ősz barátja.

Hej, vót nagy öröm a királi palotába, hogy a lányát meggyógyította.

- Na mos, drága professzor ur, mit kér? - Há odatta vóna a királ még fele királságát is, a lányájé. Em meg előhozott az Isten, a zsegyibü egy ojan picis acskót.

- Na - aszongya - felséges királon, ess tótse meg pénzzel.

A cigán ódalban:

- Baszmege az anyádat, hát nem bírsz egy zsákot annni? Há mi ez? - aszongya.

- Ülég ez fiam, minékink.

Mérgezs vót a cigán. Hát, hogy csak ijen kis acskót vitt oda nekie.

Na, jó van.

Hát gyünnek haza felé, mikor beértek abba az erdőbe, ahol először vadkörtézett a cigá, megáll a Jóisten, fogja

azt a kis acskót, elüveszi a zsebgyibü. Klönt a fődre,
három határba ünti a péaszt, elfelezi.

Szóval nem is.

Elüször egy bokorba kütte, hogy odd van egy nyúl.

Foggya meg.

- Rög bez meg az anyádat, ha nem lesz igaz - aszon-
gya - leváglak evv̄ a fejszév̄.

- Csak ergye egész nyugodtan.

Hát od vót a nyúl, megtudta fogni.

- Na most, fejd meg cigány, ezt a nyulat nekem mögsü-
töd nyársó.

Meg is fejtette cigán a nyulat, gyönyörű szép májája
vót nekije.

Asz mondja az Isten a cigánnak:

- Te cigán, szépen süsd meg ezt a nyulat, de főleg a
máját. Mē nekem más nem kő, mint csak a májája kő.

Hát az Isten úgy akarta, hogy a nyul épp pörköldőjön
meg. Hogyan süttötte nyárson. A mája meg ojjan gyönyörűen
mössüt, mint a pörkösdli rózsza, ojan szép pirosra.

Nézi a cigán:

- Hü... az anyjába a faszát! Ezt a szép máját én an-
nak adjam - aszongya. Hü, hát fogta, megette cigány a má-
ját. A nyulad vitte oda.

- Te cigá, há hun van a mája?

- Az rakd az anyádba a faszodat, nem vót ennek mája!

- Hát hogyan - aszongya - hát máj nékü lehed valaki?

- Hát látod, hogy lehet - aszongya - hogy nincs nekije!

- No, jó van cigán. Ődd mög a nyulad, vagy pakudd ē, haza viszed majd a gyerekeknek.

Majd veszi ki a zacskók a zsebgýibü, s három felé űnti a pészit. Nézi a cigán.

- Hát mics csinász, baszd meg az anyád?

- Hát elosztószok.

- Hát baszd meg az anyádat, hiszen mi csak ketten vótunk, akkor mé háromfelé osztod a pészit!- aszongya.

- Bolon cigány. Ez a másik határrü azé lesz - aszongya - aki mögette a máját.

- Ej, eredj az anyádba faszodat - aszongya - hisz én ettem meg - aszmondja - a máját.

- Hát tudtam én cigán, hogy te etted meg a máját. Na, jó van, cigán, legyen az a tied mind a három határrü. Vidd haza, és a gyerekeidet jó nevedd űket - aszongya - ebbü a pészbü. De - aszongya - asz lelkedre kötöm, hogy ezt mög ne kísérudd, hogy elmész valakit möggyógyittani. Akkō vége lesz az életednek, usse tudod möggyógyittani.

Jó van, abba oszt ēbucsztak egyik a másikatü, ēment a cigán haza. Hó, nagy örömmel várták a gyerekek, hej örültek, a sok pészit. Mingyá fölötüztette a gyerekeket, szépen étek, jó.

Meghallá a cigán, ó, raktya az anyjába a faszát, hát hiszen láttam hogyan csináta, aszongya. Enőgyek én is.

Emant egy másik királhó. Ott is nagy beteg vót a királlán. Hát bejelentette magát ű is nagy doktornak.

Há, mos megy a kiráj, a királhó, bejelentette magát, hát mingyá a királ fogadta, megmutasztatta neki a lánt, tud-e rajta segíteni. Tudott. Há most kéretett be magának, ű is, mint egy másik doktor, két teknyót, két vödröt tele vizzē, az ajtót lecsukta, megmondta, hogy senki nem háborgathati. Amig ű dolgozik.

Hát fogta a cigán, összeaprogatta a kirájkisasszon. Na aztán szépen kimosta, darabonként összerakta:

- Na, mikor mondom, kelj fel!

De bizon nem két fő senki se. Hát, mondom, sirt a cigán. A lánnak, hogy: -Kelj fel, kelj fel!- De bizon nem kelt fő senki. A kirájkisasszon.

Hát, tudta a cigán, hogy halál gyün rá.

Hát, ecce aztán mid vesz észre, ki áll előtte a szobába, mind az Isten. Az öreg szakállas. Ősz öreg ember.

- Na cigán, mit mondtam neked? Ha most én ide nem gyüvök, nem tudom meg, hogy te itt micg csinász, hát felakasztottak vóna, cigán. Nem megmondtam neked, hogy eztet többet még ne próbáld te kísérüni. Hogy csinálj valakibü elevennyet.

- Drága pajtás! Csak egyet segíts mér rajtam!

No, az Isten kimosta, összerakta, rálehütt:

- Na, mikor mondom, kelj fel!

A kirájkisasszon felütt. És még hétszerte szebb lett, mint azelődd vót. A kirájlán.

Megen csak azt a kis csakót vette elő az Isten, hogy
asz tótse meg. Evve meg zsák vót az izéná, a cigánná. A
zsákba akart kérni, de nem engedte neki az Isten, jó lesz
kisz zsacsakóva.

No, jó van megkapták a fizetést, ementek oda az er-
dőhöz, odaértek a körösztfáho. Ott kezét fogott a cigánnya:

Ne, ezt a pénzd vidd haza a gyerekeidnek. És építsé
lakást nekik, ebbü a pénzü kifogyni ne próbáljatok, ez
ülég lesz még a gyerekednek a gyerekeinek is, ha gondot vi-
selsz rája. De többet esz mög ne próbádd kísértüni, hogy el-
mész, mert aztá többet segitteni rajtad nem...

Na mostá kigombókozott az Isten, osztá kezdett fősáni.
Akkor vette észre a cigán, hogy ez az Isten lehet, hogy kez-
dett fősállni a levegőbe. Elkapta a cigán aztán még a lábát
is, sabáját mind mögcsókíta.

- Jó van cigán, ergye e haza, és mondom, hogy ezután
jó viselkedj. Ne kísértüdd meg aztat, hogy az Istent emész,
megkeresed, és hogy levágod, meg ehhez hasonlókát, meg, hogy
emőnj gyógyittani valakit.

Na hát a cigány aztán nem is kerütt erre sor, mer gaz-
dag lét, boldogan itt, máig is, ha még nem hatt.